

СТАНОВИЩЕ

от д-р **Маргарита Йорданова Панайотова**

доцент в Пловдивски университет "П. Хилендарски", Биологически факултет,
катедра Ботаника и Методика на обучението по биология

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност "доцент"

на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...

научна специалност „Методика на обучението по химия“

към катедра *Обща и неорганична химия с методика на обучението по химия*
на *Химическия факултет*

В конкурса за "доцент", обявен в Държавен вестник, бр. 40/14.05.2021 г. и в интернет-страницата на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра *Обща и неорганична химия с методика на обучението по химия* към *Химическия факултет*, като кандидат участва д-р **Йорданка Петрова Стефанова**, гл. ас. в същата катедра.

1. **Общо представяне на процедурата и кандидата**

Със заповед № № Р33-3163 от 13.07.2021 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) във връзка с обявения в ДВ бр. 40/ 14.05. 2021 г. конкурс за заемане на академичната длъжност "доцент" съм определена за член на научното жури по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., научна специалност „Методика на обучението по химия“, обявен за нуждите на катедра *Обща и неорганична химия с методика на обучението по химия* към *Химическия факултет*.

За едно от местата в обявения конкурс е подала документи единствен кандидат **д-р Йорданка Петрова Стефанова**, гл. ас. в катедра *Обща и неорганична химия с методика на обучението по химия* към *Химическия факултет* на ПУ "П. Хилендарски". Представеният от нея комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва всички необходими документи.

От общо 40 публикации, кандидатката е приложила за рецензиране общо 22 научни труда, от които: **две монографии**, едната представена като хабилитационен труд, и **една книга** на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС, **6 статии** в списания, които се реферират в SCOPUS / WEB of SCIENCE, **5 статии** в международни списания без импакт фактор, **9 статии** в нереферирани списания с научно рецензиране. Самостоятелни са

5 от статиите – два бр. на английски и една на руски език. Публикувани са 4 учебни пособия в съавторство и 1 самостоятелно – всички издадени от УИ “П. Хилендарски”.

Приложени са и документи (във вид на служебни бележки и справки) за участие в два национални и четири университетски **проекта** като член на изследователските екипи; 4 участия в семинари и обучения; 9 участия в научни конференции и симпозиуми, 2 от които в чужбина.

Гл. ас. д-р Йорданка Стефанова работи в ПУ "П. Хилендарски" от 32 години. За този период тя израства и се развива в преподавателската и научно-изследователската си дейност. Всички приложени трудове за заемане на академичната длъжност „доцент“ са на високо научно ниво, имат безспорна практико-приложна значимост и са резултат от дългогодишните целенасочени изследвания на кандидата. Познавам я като отговорен, изпълнителен, задълбочен и уважаван колега.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Гл. ас. д-р Йорданка Стефанова има богата и разнообразна *учебно-педагогическа дейност*. Тя извежда 3 лекционни курса по общозадължителни дисциплини и 5 лекционни курса по избираеми и факултативни дисциплини, семинарни и лабораторни упражнения, за шест от които е разработила съответните учебни програми: за различни специалности на ОКС "Бакалавър" и ОКС "Магистър" - редовно и задочно обучение, с отчитане на спецификата на всяка една специалност. За обезпечаване на посочените лекционни курсове и упражнения е автор или съавтор на 4 бр. учебни пособия.

Средната натовареност с часове за последните пет години (от 595 до 630 часа) надхвърля определеният норматив за учебна заетост от 360 часа на ПУ "П. Хилендарски". Натрупаният опит ѝ позволява да изведе успешно един докторант, отчислен с право на защита със заповед Р₃₃-876 от 9.03. 2021 година.

Предоставените за рецензиране материали определят полето на **научната и научно-приложна дейност** на гл. ас. д-р Йорданка Стефанова в четири тематични направления: *Формиране и развитие на научна грамотност* с 6 публикации; *Приложение на конструктивистки подход в обучението по химия* с 5 публикации; *Формиране и развитие на ключови компетентности* – с 3 публикации и *Обяснението в обучението по химия* – в 1 статия и 1 книга на същата тема. Посочените **13 цитирания** – 2 в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни и национални бази данни с научна информация и 11 в нереферирани списания с научно рецензиране, определят кандидатката като разпознаваем учен в съответната област. Справката за изпълнение на минималните изисквания за придобиване на академичната длъжност "доцент" показва, че гл. ас. д-р Йорданка Стефа-

нова надхвърля националният изкисван минимум от точки: по критерий Г вместо 200 т., има 262 т., а по критерий Д вместо 50 т. - 85 т. Допълнителните изисквания на Химическия факултет за учебно-преподавателска дейност от 1080 часа аудиторни занятия със студенти са преизпълнени двойно – 2174 часа за четири години.

Съдържателният анализ на основните научни, научно-приложни, приложни и методически материали по четирите основни направления в научно-практическите изследвания на гл. ас. д-р Йорданка Стефанова, показва значителен *принос за теорията и практиката* на методиката на обучението по химия. По-съществени са следните: анализирани са образователни технологии, ориентирани към ученика, в контекста на обучението по химия; характеризирани са обяснението като метод на обучение и като познавателна процедура в дейността на учениците и на тази база са съставени различни модели за извършване на индуктивно и дедуктивно обяснение на факти, както и система от различни видове задачи за обяснение. Те са експериментирани в реална учебна среда и е доказана тяхната ефективност. Детайлно са очертани възможностите за приложение на обяснението в обучението по химия на основата на конструктивисткия подход. Изведени са особеностите и съществените характеристики на обучението в сътрудничество, обърнатата класна стая и проектното обучение и са дадени множество модели за тяхното прилагане в практиката.

Формирането и развитието на научна грамотност у ученици и студенти са предмет на изследване в шест публикации. Получените данни биха били полезни на съставителите на учебни планове и програми за обучението по химия с оглед практико-приложното ориентирание на изучаваната в училище система от знания по биология и химия.

Проучени са представите на учители и студенти по природни науки за ключовите компетентности и за основните групи способности, които трябва да притежават младите хора. Получените резултати могат да послужат като ориентир за тяхното изграждане в процеса на професионалното им обучение във ВУЗ.

Всички изброени приноси *разширяват, задълбочават и допълват съдържанието на методиката на обучение по химия.*

Убедено приемам, че посочените приноси и резултати, както в статиите, така и в учебните пособия и в приложените монографии, са лично постижение и заслуга на гл. ас. д-р Йорданка Стефанова.

3. Критични забележки и препоръки

Самооценката на научните приноси на представените материали за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност “доцент” би могла да бъде по-категорична и

детайлна от гледна точка на приложимостта на получените резултати в теорията и практиката на Методиката на обучението по химия.

Въз основа на изследователския потенциал, който демонстрира кандидата в очертаните области на научни търсения, препоръчвам на гл. ас. д-р Йорданка Стефанова да се ориентира към по-голяма самостоятелност и да публикува повече материали в чужди специализирани списания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и научните трудове, представени от кандидата **гл. ас. д-р Йорданка Стефанова** са подготвени и оформени старателно и прегледно. Те отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС "доктор". В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от национални и международни академични издателства. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, като по-голямата част от тях са пряко ориентирани към учебната работа.

Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Йорданка Стефанова е несъмнена. Постигнатите от нея резултати в учебната и научно-изследователската дейност напълно съответстват на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) за заемане на академичната длъжност "доцент".

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна оценка** и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Химическия факултет за избор на **гл. ас. д-р Йорданка Стефанова** на академичната длъжност "доцент" в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление *1.3. Педагогика на обучението по ...*, научна специалност „*Методика на обучението по химия*“.

01.09.2021 г.

Изготвил становището: .....

/доц. д-р Маргарита Панайотова/